

Uppföljning av sommarkoloniverksamhet och öppen fritidsverksamhet 2021

Bilagan redogör för uppföljning av sommarkoloniverksamhet och öppen fritidsverksamhet i Stockholms stad 2021

Stockholms stads sommarkoloniverksamhet 2021

2021 har alla barn som är folkbokförda i Stockholms stad och som går i skolår 1-9 haft möjlighet att söka plats på sommarkollo. Det finns ett stort antal olika kolloer att välja mellan. Alla kollogårdar är traditionella, vilket innebär att barnen mest ägnar sig åt olika sommaraktiviteter som till exempel bad, hajk, idrott, spel och lek. Vissa kolloer erbjuder dessutom specialinriktningar såsom exempelvis segling, djur och äventyrsinriktning. I staden Det finns också sommarkolloverksamhet och annan lovverksamhet för barn med funktionsnedsättning inom ramen för LSS.

Antal deltagare i siffror

Under 2021 åkte 6 025 barn och ungdomar på sommarkollo, vilket är en ökning med 5,4 procent jämfört med 2020. Det har skett en viss förändring i fördelningen mellan pojkar och flickor 2021 jämfört med 2020. 58,4 procent av de som deltog på sommarkollo 2021 var flickor och 41,6 procent pojkar att jämföra med 60 procent flickor och 40 procent pojkar 2020.

Differensen mellan andelen som sökt och andelen som faktiskt åkt beror på att arrangörerna har ett bestämt antal platser och i de fall barnet endast haft ett förstahandsval har det ibland inneburit att utförarna inte haft kapacitet att ta emot. Antalet sökande har ökat markant jämfört med föregående år vilket sannolikt kan förklaras av pandemin.

Tabell 1. Sökta och beviljade kolloplatser 2007-2021

År	Sökta platser	Antal barn som åkte på kollo	Andel barn som åkte på kollo	Skillnad antal placerade barn i jämförelse med året innan
2007	4 643	3 977	85 %	-388
2008	4 360	3 618	83 %	-359
2009	4 537	3 657	81 %	+39
2010	4 670	3 790	81 %	+133
2011	4 223	3 702	88 %	-88
2012	3 853	3 481	90 %	-221
2013	3 924	3 507	89 %	+26
2014	4 432	3 678	83 %	+171
2015	5 612	4 457	79 %	+779
2016	6 390	5 075	79 %	+618
2017	6 673	5 032	75 %	-43
2018	7 336	5 505	75 %	+473
2019	7 858	5 698	73 %	+193
2020	7 597	5 719	75 %	+21
2021	9 917	6 025	61 %	+306

Brukarundersökning och analys

I syfte att ta reda på vad deltagarna tycker om sin kollovistelse genomförs årligen en brukarundersökning. Undersökningen är en totalundersökning vilket innebär att samt-

Bilaga 12:2

liga som deltagit på kollo arrangerade av olika aktörer med eller utan särskilda inriktningar har fått möjlighet att ge sina synpunkter på sin kollovistelse. Deltagarna ger sommarkollo ett högt betyg där 93 procent svarade att deras vistelse varit bra eller mycket bra, en minskning med 1 procentenhet jämfört med föregående år. Det är tionde året i rad som det övergripande omdömet får ett högt betyg vilket bekräftar deltagarnas upplevelse av att det är en uppskattad verksamhet.

Det finns tre särskilda faktorer som stadsledningskontoret bedömer ha något större betydelse för att barnen ska få en bra upplevelse. Att känna gemenskap och delaktighet är viktigt och sätter stor prägel på kollovistelsen som helhet. 90 procent av alla barn och ungdomar uppgav att de fått nya vänner. Vidare var det 94 procent som uppgav att det alltid eller oftast fanns någon ledare till hands att prata med om det behövdes. Slutligen svarade 95 procent att ledarna alltid eller oftast såg till att alla fick vara med på arrangerade aktiviteter.

Brugarundersökningen visar att barnen och ungdomarna som åker på sommarkollo och som har besvarat enkäten generellt är mycket nöjda med verksamheten och utbudet av de olika aktiviteterna som erbjuds.

Kostnader

Avgiftsmodellen har sedan 2002 förändrats vid ett antal tillfällen. Störst subventionering av avgiften var fram till 2005 då hela modellen ändrades, vilket bl.a. innebar att avgiften för hushåll med högre inkomster nästan fördubblades. Sedan 2007 har modellen anpassats så att det för de flesta grupper blir aningen billigare för barn att åka på sommarkollo. Ändringarna i avgiftsmodellen har anpassats under åren mot bakgrund av att det numera är familjer med god ekonomi som skickar sina barn på sommarkollo. Trenden i ytterstaden är att färre barn åker på sommarkollo. Sedan 2020 har avgiftsmodellen förändrats vilket bl.a. innebär att vistelsen blir avgiftsfri för hushåll med månadsinkomst upp till 20 000 kr samt att två nya inkomstnivåer skapas, en för inkomst mellan 42 000 till 52 000 kronor samt en inkomstnivå för hushåll med månadsinkomst över 52 000 kronor.

Tabell 2. Avgifter för sommarkoloniverksamhet (kollo) 2021

	Hushållens sammanlagda månadsinkomst (innan skatt)	Dygnsavgift per barn i kolloverksamhet, kronor			
		1	2	3	4
Nivå 1	> 20 000	Avgiftsfritt			
Nivå 2	20 001-30 000 kr	120 kr	96 kr	72 kr	48 kr
Nivå 3	30 001-42 000 kr	250 kr	200 kr	150 kr	100 kr
Nivå 4	42 001-52 000 kr	350 kr	270 kr	200 kr	140 kr
Nivå 5	52 001 <	370 kr	285 kr	210 kr	150 kr

I tidigare avgiftsmodell avsåg nivå 1 inkomster upp till 10 000 kronor och nivå 2 inkomster mellan 10 000 till 20 000 kronor, för år 2020 har dessa nivåer slagits samman till nivå 1. Detta medför att tabellen nedan blir något missvisande om utfallet för 2021 jämförs med föregående år utan att ha detta i åtanke. Jämfört med föregående år finns endast marginella skillnader i antalet kollobarn per avgiftsnivå, över tid kan dock en trend skönjas där en större andel barn boende i hushåll med högre inkomster åker på sommarkollo. Det är svårt att dra några konkreta slutsatser av varför antalet deltagande i de lägre klasserna minskar. Med den nya avgiftsmodell som beslutades i budget 2020 är förhoppningen att andelen barn från hushåll med lägre inkomster ökar. Olika kollo-

former såsom ”prova på kollo” ska vidareutvecklas med fokus att attrahera nya målgrupper med fokus på hushåll med lägre inkomster. Att utveckla kolloformerna och informationsinsatserna bedöms vara centralt för att nå ambitionen om ett ökat deltagande för barn från olika bakgrunder och alla delar av staden.

Tabell 3. Andel kollobarn per avgiftsnivå och år i procent 2007-2021

År	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Nivå 4	Nivå 5
2007	10	23	18	9	40
2008	10	19	20	9	42
2009	10	16	18	9	48
2010	9	14	19	9	49
2011	8	13	17	9	54
2012	7	11	18	10	54
2013	7	11	17	12	53
2014	7	11	17	11	54
2015	5	9	15	12	59
2016	5	8	13	13	61
2017	3	8	12	12	65
2018	4	7	11	10	68
2019	4	6	10	9	71
2020	9	9	11	5	66
2021	9	8	10	5	68

Information

Sommarkollokatalogen skickades 2021 till cirka 63 000 hushåll med barn i skolår 1-9 skrivna i Stockholms stad. Katalogen fanns tillgänglig på 13 språk.

Affischer med information om kollo har spridits till utvalda verksamheter som exempelvis fritidsgårdar, parklekar, bibliotek, bad, skolor och större föreningar. Kollomaren 2021 marknadsfördes även via Stockholms stads webbplats, annonsering i lokal-tidningar samt Stockholms stads och stadsdelsnämndernas sociala medier. Marknadsföringsinsatser har också genomförts i tunnelbanan, på annonsplatser i ytterstadsområden och som en riktad kampanj på Facebook och Instagram mot vårdnadshavare i ytterstaden.

För barn som tidigare inte varit på kollo planerades att ett prova på-kollo skulle ha genomförts i maj. Den planerade aktiviteten ställdes dock in på grund av pandemin. Spånga-Tensta stadsdelsnämnd arrangerade ett digitalt kolloevent ihop med skolor och kolloarrangörer. Syftet med eventet var att synliggöra kolloverksamheten så att fler barn från området skulle ansöka om att åka på kollo.

Stadsledningskontoret bedömer att information- och kommunikationssatsningar kommer att bidra till att fler barn och ungdomar söker och deltar i kolloverksamheten. Informationen om kolloverksamheten på sociala medier är ett arbete som påbörjats och som kan utvecklas vidare. I de stadsdelsnämndsområden där det är minst andel barn som söker och åker på sommarkollo bedömer stadsledningskontoret att riktad information och lokal kommunikation spelar en avgörande roll och därmed behöver utvecklas ytterligare. Syftet med kolloverksamheten är att ge barn och ungdomar möjlighet till en stimulerande och trygg sommarvistelse där barn och ungdomar från olika miljöer och

Bilaga 12:4

olika delar av staden möts. Detta behöver tydligt framgå i kommunikationen så att föräldrarna ser värdet av att deras barn och ungdom träffar nya vänner och deltar i en rolig friluftsupplevelse.

Sommarkollo i framtiden

Från och med 2015 har åldersspannet för barn och ungdomar som vill åka på sommarkollo utökats genom en sänkning av lägsta ålder, vilket har resulterat i att skolungdomar i årsklasserna 1-9 får söka sommarkollo. Att barn med skilda bakgrunder och erfarenheter ges möjlighet att träffas i en inspirerande miljö på sommaren är något mycket positivt för barnen och för samhället i sin helhet. Då barn från ytterstadsområden är lågt representerade på sommarkollo så kommer fortsatt fokus vara att inkludera och arbeta aktivt med att nå dessa barn. För att öka deltagandet i ytterstadsområdena ska stadens sommarkolloverksamhet utvecklas så att en större andel barn från dessa områden ska delta i verksamheten. Södermalms stadsdelsnämnd har i egenskap av samordnande nämnd för sommarkollo en viktig roll i detta utvecklingsarbete. Från och med 2023 övergår detta ansvar till kulturnämnden.

Uppföljning av öppen fritidsverksamhet i Stockholms stad 2021

Ett levande kultur- och föreningsliv bland invånare i alla åldrar spelar en viktig roll för att skapa en gemenskap inom stadsdelarna och möjligheter till möten mellan stockholmare från olika områden. Alla barn och unga ska ha rätt till en meningsfull fritid och tillgång till trygga och jämställda mötesplatser oavsett ekonomiska förutsättningar och legal status. Stadens utbud av aktiviteter ska svara mot olika behov hos barn och unga med särskild fokus på grupper som inte nås av dagens verksamheter.

Öppen fritidsverksamhet är den samlande beteckningen på verksamhet som riktar sig till barn och ungdomar i åldrarna 7-19 år. För att betecknas som ”öppen” ska verksamheten vara öppen till sin karaktär, bygga på frivillighet och vara möjlig att besöka spontant för alla inom målgruppen oavsett etnisk bakgrund, kön, bostadsadress och eventuella funktionshinder.

Uppföljning i detta ärende har genomförts sedan 2003 och omfattar verksamheter som utförs i egen regi eller genom upphandlade entreprenader. Uppföljningen avser inte avtalsuppföljning eller tillsynsansvar vilket åligger respektive stadsdelsnämnd. Den öppna fritidsverksamheten i stadsdelarna redovisas dels i antal verksamheter, dels i avsatta medel för respektive kategori. Kategorierna är fritidsgårdar, parklekar samt öppen fritidsverksamhet för ungdomar med funktionsnedsättning. 2021 är det sjätte året som öppen fritidsverksamhet för funktionsnedsatta följs upp i detta ärende varför historiska data inte finns tillgängliga i samma utsträckning som för övriga. I uppföljningen för 2021 följs inte fältverksamhet upp då budgetanslaget för detta från och med kommunfullmäktiges budget 2021 flyttades från verksamhetsområdet barn, kultur och fritid till individ och familjeomsorg. Samtliga stadsdelsnämnder har lämnat underlag till uppföljningen.

Fritidsgårdar

Fritidsgård används som ett samlat namn för de mötesplatser med öppen verksamhet som riktar sig till målgruppen 13-19. Andra namn som används på mötesplatser är ungdomscafé, mötesplats, kvartersgård, ungdomsgård eller träffpunkt. Fritidsgårdarna arrangerar utflykter, fiskeläger, idrottsaktiviteter och familjefester. I samarbete med frivilligorganisationer, föreningslivet och näringsliv arrangeras bland annat festivaler, nationaldagsfirande, lucia, midsommarfirande och musikfestivaler. De verksamheter som nämnderna redovisat som riktade till barn och unga med funktionsnedsättning sorterar under fritidsgårdarna.

Goda exempel

Pandemin har begränsat fritidsgårdarnas möjlighet att bedriva ordinarie verksamhet med ordinarie öppettider. Av stadsdelsnämndernas verksamhetsberättelser framkommer att flera nämnder anpassat sin fritidsgårdsverksamhet för att möjliggöra smittsäker verksamhet genom exempelvis digitaliserad verksamhet, verksamhet utomhus och utökade öppettider. Fler goda exempel anges nedan.

I Skarpnäck har fritidsverksamheten utgått från besökarnas delaktighet och inflytande genom att barn och unga varit delaktiga genom urval av aktiviteter som utvärderingar samt gårdsråd. Satsningar som exempelvis tjejkvällar är en del av förvaltningens strategiska arbete med Jämställda fritidsgårdar och målsättningen om att öka upplevelsen av trygghet och att fler unga oavsett kön och bakgrund ska uppleva att fritidsgårdarna är till för dem.

I Spånga-Tensta har aktiviteter på fritidsgårdarna spänt över ett brett område för att vara intressanta, utvecklande och inkluderande för så många som möjligt, oavsett förutsättningar och tidigare erfarenheter. Besökare har haft inflytande och varit delaktiga i ut-

Bilaga 12:6

formningen av verksamheten och dess aktiviteter genom en löpande dialog mellan besökare och medarbetare. Exempel på aktiviteter som genomförts är spontanidrott samt friluftaktiviteter, ofta i samverkan med exempelvis idrottsförvaltningen, Kulturskolan och föreningslivet.

Kulturförvaltningen har under året tagit fram en strategi för fritidsgårdarnas fortsatta uppdrag. Strategin förväntas beslutas av kulturnämnden och kommunfullmäktige under våren 2022.

Parklekar

I en parklek är tonvikten lagd på utomhusaktiviteter, exempelvis lekar, odling, natur och miljö, djurhållning, idrott på lek, skapande verksamhet, grillning och umgänge. Parkleken är till för barn och unga i alla åldrar och deras föräldrar. Det är gratis att komma till parkleken och på dagarna finns personal som gör att barn och föräldrar kan känna sig trygga. Ibland kan parklekarna ha verksamhet på kvällar och helger och vissa parklekar går att boka för barnkalas och andra händelser. Många parklekar har de senaste åren rustats upp och tillgänglighetsanpassats för barn och föräldrar med funktionsnedsättning.

Goda exempel

Liksom fritidsgårdarna har parklekarnas öppettider och verksamheter påverkats av pandemin. På Östermalm har detta medfört att samtliga ledarledda aktiviteter varit inställda fram till midsommar. Efter hand har parklekarna kunnat erbjuda ledarledda aktiviteter som exempelvis bollaktiviteter, snickeri och tipspromenader. Under hösten har parklekarna erbjudit vissa aktiviteter inomhus.

Skärholmen har genomfört ett omfattande utvecklingsarbete inom förvaltningens parklekar, med målgruppen 7-12 år. Detta har under sommarlovet inneburit fyra öppna parklekar med ett markant ökat besöksantal jämfört med samma period under 2020. Under året har ett brett och välbesökt men geografiskt utspritt kulturutbud erbjudits i stadsdelsnämndsområdets förskolor och parklekar via förvaltningens kultursamordnare. I och med detta har samverkan med Parkteatern och med enskilda kulturaktörer utvecklats.

Hässelby-Vällingby har genomfört en genomlysning av parkleksverksamheten under året. Detta har resulterat ibland annat utökade och mer flexibla öppettider. Genom anpassade öppettider kommer fler barn och unga kunna ta del av verksamheterna och barn och unga kommer att möta fler vuxna i verksamheterna. Parklekarna i stadsdelsnämndsområdet har under året genomfört flera aktiviteter för barn och unga, bland annat har de haft besök av dramapedagoger och flera teaterföreställningar har spelats utomhus.

Öppen fritidsverksamhet i siffror

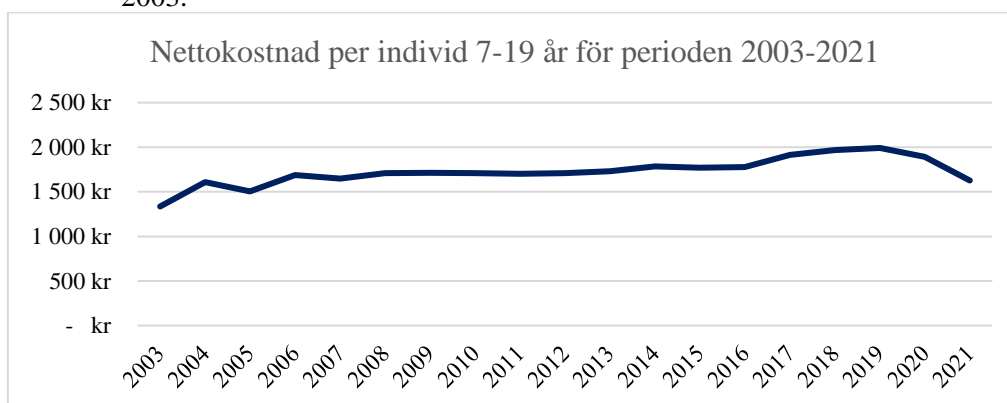
Under 2021 uppgick antalet fritidsgårdar till 51, vilket är 1 mer än 2003 vilket var det första året som mätningen genomfördes. Antalet har varierat sedan 2003 och flest fanns det under 2008, då fanns det 70 fritidsgårdar. Kostnaden för fritidsgårdarna uppgick under 2021 till 144,2 mnkr. Det är en ökning med ca 105 procent sedan 2003.

Antalet parklekar har under perioden 2003 till 2018 varierat marginellt, mellan 49 till 53 parklekar. Sedan 2019 finns dock 46 parklekar i staden. Kostnaderna har dock ökat markant under samma period, 2021 uppgick dessa till 68,1 mnkr jämfört med 2003 då kostnaderna för verksamheten var 38,7 mnkr. Detta är en ökning motsvarande 76 procent.

Förändringen av antalet fritidsgårdar och parklekar beror främst på stadsdelsnämndernas bedömning av behov av antalet. Genom samverkan med skolor, polis och föräldravandrare används resurserna på ett effektivt sätt. Förändringar i kostnader inom de olika verksamheterna beror ofta på bemanning, men också förändringar i öppettider för att bättre svara upp mot ungdomars behov av aktiviteter på prioriterade tider, hyreshöjningar, indexhöjningar för entreprenader samt löneökningar. Det är angeläget att antalet fritidsrelaterade verksamheter med stadens ungdomar som målgrupp fortsatt ligger på en adekvat nivå för att svara upp mot rådande behov, inte minst i stadens ytterstadsområden.

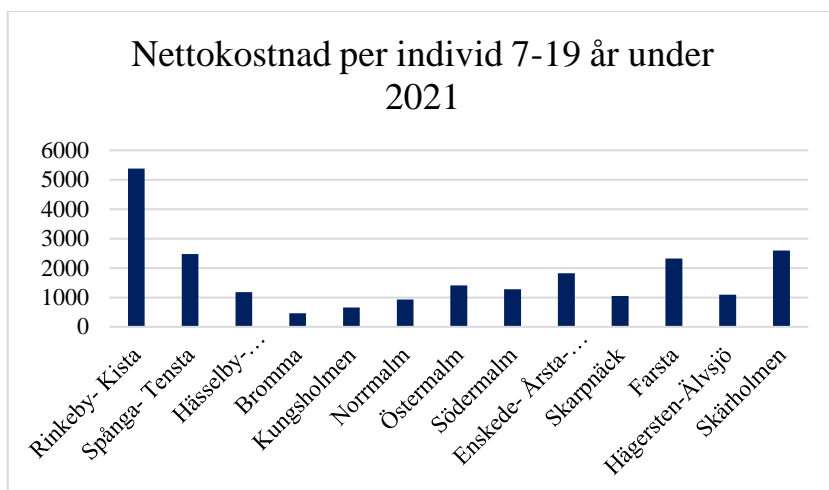
Antalet barn och ungdomar i Stockholm stad mellan åldrarna 7 till 19 år uppgick under 2021 till 132 507. Den totala kostnaden för den öppna fritidsverksamheten i Stockholms stad uppgick till 215,3 mnkr 2021 vilket är en ökning med 90,4 mnkr sedan 2003. Nettokostnaden per individ i åldersgruppen 7-19 år för öppen fritidsverksamhet uppgick 2021 till 1 625 kronor. Att kostnader för fältverksamhet inte följs upp, och inkluderas i denna jämförelse, från och med 2021 behöver beaktas vid jämförelser med historisk data. Kostnaden för stadens fritidsgårdar och parklekar har dock ökat jämfört med 2020 vilket kan härledas till bland annat ökade investeringskostnader för nya verksamheter, underhåll av parklekar samt ökade personalkostnader.

Diagrammet nedan visar hur nettokostnaden per individ i målgruppen förändrats sedan 2003.

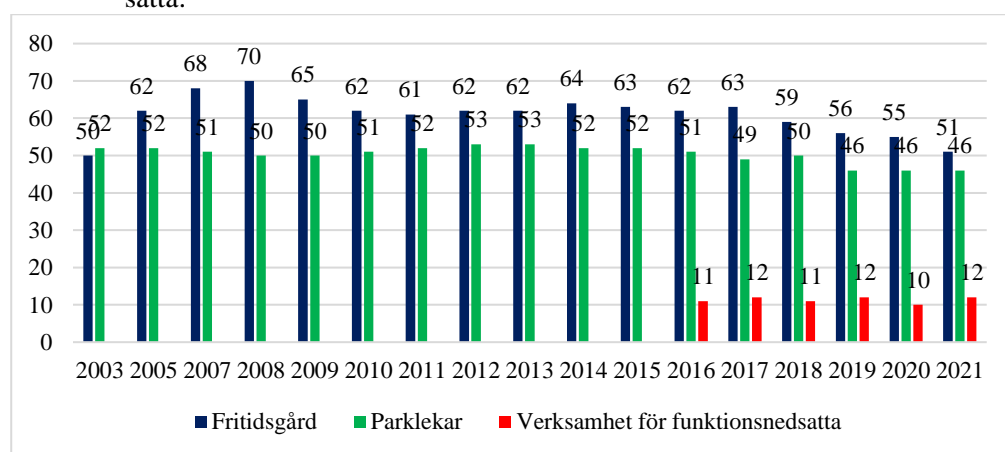

Diagrammet nedan visar nettokostnaden för öppen fritidsverksamhet per individ 7-19 under 2021. Av diagrammet framgår att framförallt stadsdelsnämnderna Rinkeby-Kista, Spånga-Tensta och Skärholmen, tydligt prioriterar arbetet för målgruppen och i ärenden väl beskriver vad som genomförts och vilka aktiviteter som utvecklats för målgruppen inom ramen för den öppna fritidsverksamheten. Detta är positivt och i linje med stadsledningskontorets intentioner för stadsdelsnämndernas arbete på området.

Bilaga 12:8

I diagrammet nedan illustreras utvecklingen för antalet fritidsgårdar och parklekar under perioden 2003 till 2021. Från och med 2016 inkluderas verksamheter för funktionsnedsatta.

Diagrammet nedan visar på kostnadsutveckling för stadsdelsnämndernas öppna fritidsverksamhet per kategori mellan åren 2003-2021.

